

Nr 126.

Godkänd av första kammaren den 10 april 1920.

Godkänd av andra kammaren den 10 april 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående vissa pensioner och understöd.

(Bankoutskottets utlåtande nr 21.)

Till Konungen.

I en till riksdagen avlåten proposition, nr 34, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva,

dels att avlidne 2:a klass sjömannen *Johan Martin Sjölanders* trolovade *Berta Alexandra Fredriksson* må erhålla understöd, såsom om lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete och förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring varit å henne tillämpliga;

dels att avlidne värnpliktige *Karl Hugo Anderssons* trolovade *Augusta Davida Nordqvist* må erhålla understöd, såsom om nyssnämnda förordning den 18 juni 1909 varit å henne tillämplig;

dels att avlidne reservunderlöjtnanten *Erland Ludvig Walls* moder *Agnes Wall*, född Ljungberg, avlidne 2:a klass sjömannen *Johan Martin Sjölanders* farmoder *Emma Kristina Sjölander*, född Ternström, och avlidne värnpliktige *Ernst Eugen Anderssons* moder *Augusta Erika Andersson*, född Lind, må, så länge de leva ogifta, å allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, *Agnes Wall* med 300 kronor, *Emma Kristina Sjölander* med 150 kronor och *Augusta Erika Andersson* med 180 kronor, samtliga understöd att utgå från och med den 1 oktober 1918;

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 14 saml. Nr 126—127.

dels att avlidne korpralen *Karl Louis Bohmans* fader *Carl August Bohman* må från och med den 1 oktober 1918 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta ett årligt understöd av 300 kronor;

dels ock att till en var av efterlevande föräldrar — eller, så länge båda föräldrarna leva, till dem gemensamt — till 2:a klass sjömannen *Gustaf Robert Johansson* samt värnpliktige *Johan Persson*, *Hugo Daniel Pettersson*, *Johan Selim Valdemar Carlsson*, *Erik Gerhard Alman* och *Hans Verner Vahlberg* må från och med den 1 oktober 1918 å allmänna indragningsstaten utgå, till *Johanssons* föräldrar ett årligt understöd av 300 kronor samt till *Perssons*, *Petterssons*, *Carlssons*, *Almans* och *Vahlbergs* föräldrar ett årligt understöd å 180 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för den 16 januari 1920 har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten proposition, nr 35, föreslagit riksdagen medgiva, *dels* att till en var av avlidne underofficerskorpralen *Johan Albert Wahlströms* föräldrar, *Carl Oscar Wahlström* och hans hustru *Ida Wahlström*, eller, så länge bägge leva, till dem gemensamt må från och med den 1 juni 1918 från allmänna indragningsstaten utgå ett årligt understöd av 300 kronor;

dels ock att avlidne 2:a klass sjömannen *Karl Wilhelm Karlssons* moder, änkan *Edla Lovisa Nyström* må, så länge hon lever ogift, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 300 kronor, att likaledes utgå från och med den 1 juni 1918.

Av återopade statsrådsprotokollet framgår, att ovannämnda *Johan Albert Wahlström* och *Karl Wilhelm Karlsson* omkommit under en den 6 maj 1918 av besättningen å vedettbåten nr 13 företagen desarmering av en i Västervik ilandfluten mina, varvid minan exploderade.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts proposition.

I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att de pensionsbelopp, som av 1919 års lagtima riksdag beslutats skola utgå till änkan *Anna Kristina Johansson* i Västervik och hennes son *Harry Tage Herman*, måtte från och med den 1 januari 1920

höjas från kronor 275 respektive 183: 34 till kronor 450 respektive 300, allt för år räknat.

Riksdagen har ansett att starka billighetsskäl tala för att de till änkan Johansson och hennes minderåriga son utgående årliga understöden höjas till samma belopp, med vilka understöd åtnjutas av övriga i motionen omnämnda efterlevande till de vid ifrågavarande minolycka omkomna personer, varför riksdagen funnit sig böra biträda förslaget om höjning av understödsbeloppen. De ifrågavarande tilläggen hava anvisats att utgå från allmänna indragningsstaten.

Riksdagen har alltså, i anledning av förevarande motion, medgivit, att fiskaren O. J. Johanssons änka Anna Kristina Johansson och hennes minderåriga son Harry Tage Herman må, utöver dem av 1919 års lagtima riksdag beviljade understöd, från och med år 1920 å allmänna indragningsstaten uppbära understöd till sådana belopp, att dem tillkommande understöd sammanlagt uppgå, för änkan Johansson till fyrahundra-femtio kronor och för hennes son till trehundra kronor, allt för år räknat.

Riksdagen har genom två här ovan oförmälda beslut beviljat understöd åt efterlevande till vissa vid en år 1918 inträffad minexplosion omkomna personer. Riksdagen har också tidigare vid olika tillfällen i anslutning till av Eders Kungl. Maj:t föreslagna grunder medgivit utbetalande av dylika understöd till växlande belopp.

Det torde knappast kunna förnekas, att de belopp, som sålunda beviljats, måste anses vara synnerligen blygsamma, helst i betraktande av rådande dyrtid, och att framför allt enhetliga grunder saknats vid beloppens bestämmande. Det i ovanberörda motion oförmälda fallet torde utgöra ett bevis härpå. Ersättningen skulle i detta fall enligt riksdagens beslut år 1919 bestämmas jämlikt grunderna i 1916 års olycksfallsersättningslag, vilken föreskriver viss hänsyn till vederbörandes årsinkomst. Givet är, att härigenom vissa ojämnheter uppstå, och synes rättelse härutinnan böra ske. Nu berörda förhållanden, vilka uppkommit på grund av omständigheter, som stå i samband med världskriget, torde enligt riksdagens mening böra bedömas efter andra synpunkter än understödsfrågor i allmänhet och alltså väl motivera en utredning för avvägande av lämpliga grunder för dessa ersättningar. Denna utredning bör omfatta alla de fall, då under de tilländalupna krigsåren någon person på grund av tjänstgöring eller eljest av intresse för allmänt väl drabbats av olycka, uppkommen i följd av krigsförhål-

landena, och torde densamma lämpligast böra verkställas genom Eders Kungl. Maj:ts försorg.

Åberopande vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning, huruvida och efter vilka grunder högre understöd än hittills må kunna beredas åt personer, vilka under tjänstgöring eller eljest av intresse för allmänt väl drabbats av olyckor, uppkomna i följd av krigsförhållandena, eller åt deras efterlevande samt därefter till riksdagen inkomma med det förslag, vartill omständigheterna må föranleda.

Stockholm den 10 april 1920.

Med undersåtlig vörndad.